

4Z - Filozofija

Opis vsebin učnih enot, časovna razporeditev po mesecih oz. število ur namenjenih posamezni učni enoti

- Prehod k novi dobi (september - november)

Vsebine:

Filozofija humanizma in renesanse

Pico della Mirandola: o človekovem dostojanstvu

Michel de Montaigne

Marsilio Ficino, Pietro Pomponazzi, Leonardo da Vinci, Nicolò Cusano (sovpadanje nasprotij in učena nevednost), Nikolaj Kopernik

Protestantizem in katoliška verska obnova; Erazem Rotterdamski, Martin Luter, Jean Calvin
Problem države in družbe: Machiavelli (politični realizem, krepost in usoda), T. More (utopija kot vzor idealne države), Grotius (naravno pravo), T. Campanella (Država Sonca)

Filozofija narave, razvoj moderne znanosti in propad Aristotelovega kozmološkega sistema:
B. Telezij, G. Bruno, J. Kepler, T. Brahe, G. Galilei, (Newton in razvoj znanosti v 17. stoletju)
Problem nove znanstvene metode in razvoj moderne znanosti: F. Bacon Verulamski

Povezava z državljansko vzgojo:

Humanizem in človeško dostojanstvo

Etika v politiki in vodenju

Kritično vrednotenje odnosa med znanostjo in filozofijo

Razvijanje znanstvenega mišljenja in skepticizma

Povezava z Agendo 2030:

Cilj 9: Industrija, inovacije in infrastruktura (pomen znanstvenega napredka)

Možna berila:

Pico della Mirandola: O človekovem dostojanstvu

Niccolò Machiavelli: Vladar (izbrani odlomki)

Galileo Galilei: Dialog o dveh glavnih sistemih sveta (izbrani odlomki)

Francis Bacon: Novi organon (izbrani odlomki)

- Matematična racionalistična filozofska smer (december – januar/februar)

R. Descartes (vprašanje metode, Cogito, ergo sum; dualizem; mehanicistično pojmovanje narave)

B. Spinoza (o substanci, odnosu med dušo in telesom, spoznanju, etiki, politiki)

B. Pascal (slabost človeškega razuma in stava o obstoju božjega bitja)

T. Hobbes (simbolistična deduktivna metoda; nauk o državi)

G. W. Leibniz (monadologij; vnaprej določena harmonija; spoznavni problem; razumske resnice in resnice dejstva; problem zla)

Možna berila:

René Descartes: Meditacije (izbrani odlomki)

Baruch Spinoza: Etika (izbrani odlomki)

- Induktivna senzualistična filozofska smer, empirizem (marec - april)

J. Locke (gnozeološki problem, kritika prirojenih idej, verski in politični nazor)

G. Berkeley (esse est percipi)

D. Hume (čutni vtisi in ideje kot odraz realnosti; načelo vzročnosti; morala in vera)

Možna berila:

John Locke: Razprava o človeškem razumu (izbrani odlomki)

David Hume: Raziskovanje človeškega razuma (izbrani odlomki)

- Nov pomen zgodovine (april)

G. B. Vico (kritika Descartesovega kriterija resnice; vrednost ljudske modrosti in javnega mnenja; nov pomen zgodovine, "scienza nuova", božja previdnost)

Razsvetljenstvo (april)

naravna religija, naravna morala

C. Montesquieu, F. Voltaire

Francoski materializem

J.J. Rousseau (družbena pogodba, morala, vzgoja in vera; vpliv znanosti in umetnosti na človeško družbo; o izvoru in temeljih človeške neenakosti)

Povezava z Agendo 2030:

Cilj 16: Mir, pravičnost in močne institucije

Možna berila: Jean-Jacques Rousseau: Družbena pogodba (izbrani odlomki)

- Med razsvetljenstvom in romantiko (maj – junij)

I. Kant (odnos do racionalizma in empirizma, analitične in sintetične sodbe, transcendentalni idealizem, estetika, analitika, dialektika, moralno vprašanje, kategorični imperativ, kriticizem, o trajnem miru)

Povezava z državljsko vzgojo:

Etika in moralna odgovornost

Povezava z državljsko vzgojo:

Koncept družbene pogodbe in demokracije (Rousseau)

Človekove pravice in dostojanstvo (Kant)

Možna berila:

Immanuel Kant: Utemeljitev metafizike nravi (izbrani odlomki)

Dijak bo ob zaključku šolskega leta ocenjen pozitivno, če:

Dijak je na koncu polletja oz. šolskega leta ocenjen z minimalno pozitivno oceno 6 (šest), ko:

1) je skupna srednja ocenja vseh pisnih in/ali ustnih preverjanj za vse predvidene učne enote vsaj 5,6 (drugo polletje); 2) ko pokaže zadostno zanimanje za aktualne družbene in kulturne problematike; 3) ko v zadostni meri sodeluje pri pouku (piše zapiske in bere besedila največkrat šele po učiteljevi vzpodbudi, včasih odgovori na kakšno vprašanje, praviloma ne postavlja svojih, komaj kdaj sodeluje v diskusijah, ne utemelji svojih prispevkov, vendar strpno posluša in sledi prispevkom drugih).